

GÓRY SŁOWACJI

Najpiękniejsze szczyty i najciekawsze szlaki

Bezdroża

Teksty: Krzysztof Bzowski,

Aktualizacja, redakcja wstępna: Krzysztof Bzowski

Redaktor prowadzący: Miron Kokosiński

Redakcja: Sandra Trela

Opracowanie map tras: Sylwia Żmuda

Opracowanie profilów tras: Sylwia Żmuda

Źródło danych kartograficznych: OSM (www.openstreetmap.org)

Opieka techniczna: Miron Kokosiński

Skład: Łukasz Krzak

Zdjęcie na okładce: materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock

Images LLC, na zdjęciu widok z Małej Wysokiej na Staroleśny Szczyt i Sławkowski

Szczyt, w dole widać stawy w dolinie Staroleśnej

Projekt okładki: Jan Paluch

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?begosl>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-5032-8

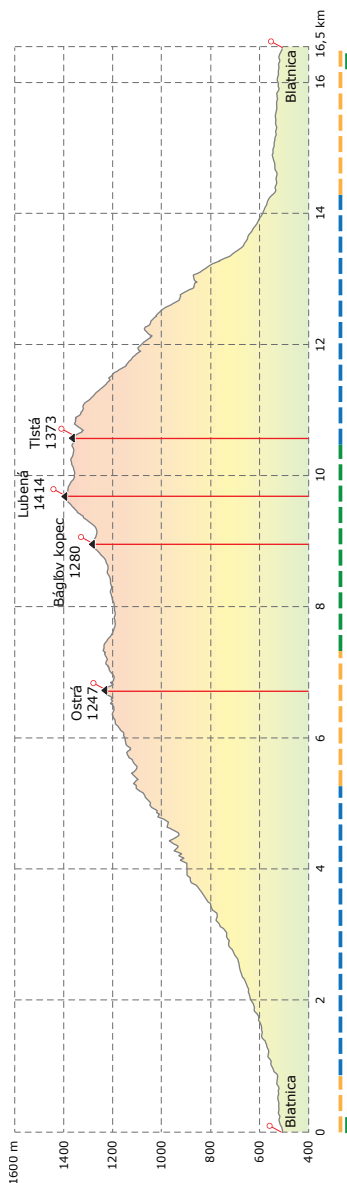
Copyright © Helion, 2019

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

Najpiękniejsze wycieczki górskie na Słowacji – wstęp do przewodnika	5
Informacje praktyczne	9
Turystyka górska na Słowacji	9
Pogoda	10
Zagrożenia	11
Ubezpieczenie	13
Ubiór i ekwipunek	14
Komunikacja na Słowacji	18
Mapy	19
TRASY	od strony 20
Białe Karpaty i Małe Karpaty	20
1. Wapienne zęby Białych Karpat	23
2. Na najwyższy wierzchołek Białych Karpat	29
3. Skalną granicą Wapiennej	37
Góry Strażowskie i Sulowskie Wierchy	42
4. Na Strážov – najwyższy szczyt Gór Strażowskich	45
5. Przez bukowe lasy południowej części Gór Strażowskich	51
6. W labiryncie wapiennych turni	59
Mała Fatra	64
7. Na Wielki Rozsutec – „najpiękniejszą górę Słowacji”	67
8. Grzbietami Małej Fatry	73
9. Na skalny taras Kľáka	79
10. Przez mroczne kanyon na Mały Rozsutec	85
Wielka Fatra	88
11. Najpiękniejszy szczyt Wielkiej Fatry	91
12. Z widokiem na dwie rzeki	97
13. Połoninami Wielkiej Fatry	103
14. Południowe krańce Halnej Fatry	109
Góry Choczańskie	114
15. Kanyon Choczańskich Wierchów	117
16. Samotny Wielki Chocz	123

Niżne Tatry	128
17. Na „dwutysięczniki” Niżnych Tatr	131
18. Otwarte okno gór	137
19. Dzika góra	143
20. Przez połoniny Królewskiej Hali	149
Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie	154
21. Dwie przełęcze i Mała Wysoka	157
22. Wysokie Tatry w pigułce	163
23. Na Jagnięcy Szczyt	169
24. Grań Otargańców	175
25. Przez labirynt wapiennych turni	181
26. Orlą Percią Tatr Zachodnich	187
Słowacki Raj	194
27. Pierwszy krok w Słowacki Raj	197
28. Najgłębszy kanion Słowackiego Raju	203
29. Przełomem Hornádu	209
Pieniny	214
30. Z widokiem na Trzy Korony	217
31. Najwyższa góra Pienin	223
Wulkany południowej Słowacji	228
32. Na najwyższą górę Ptacznika	231
33. Do krawędzi wulkanicznej kaldery	237
34. Skały Gór Szczawnickich	243
Rudawy Słowackie i Kras Słowacki	246
35. Góra Stołowa	249
36. Skrajem krasowego płaskowyżu	255
37. Zadielskim kanionem	261
38. Połoniny i skały Rudaw Spiskich	265
Na wschodzie Słowacji	270
39. Pustkowiemi słowackich Bieszczadów do trójstyku granic	273
40. Wokół Morskiego Oka	279
Indeks	284

przebieg **Gaderská dolina – Konský dol – Ostrá – Tlstá – Vápenná dolina – Gaderská dolina**

typ trasy **pętla**

długość **16,5 km**

przewyższenia **1150 m**

czas przejścia **6 godz. 40 min**

Ostrá i Tlstá to dwa piękne, skaliste, wapienne szczyty górujące nad Kotliną Turczańską. Niekiedy można przeczytać nawet stwierdzenia, że pierwsza z tych gór to najpiękniejszy szczyt całej Wielkiej Fatry (Velká Fatra)! Razem z zalesioną, lecz najwyższą z nich Lubeną, tworzą charakterystyczny maszyw w obrębie tzw. Skalnej Fatry, okolony głębokimi, pętlnymi skał dolinami: Gaderską i Biatnicką. Są to najchętniej odwiedzane szczyty całej Wielkiej Fatry. I choć wycieczka jest niedługa, to trzeba liczyć się z bardzo stromymi podejściami, a także z trudnościami „skalnymi” – na podejściu do szczytowej turni Ostrej oraz na zejściu z Tlstej do Vápenej doliny zainstalowano łańcuchy. Na koniec wycieczki można podejść do ruin zamku Biatnica. Należy pamiętać, że cały czas będziemy na terenie Parku Narodowego Wielkiej Fatry (Narodný Park Velká Fatra), a większość trasy przebiega dodatkowo w ścisłym rezerwacie przyrody!

[początek wycieczki] Wyruszamy na wycieczkę z parkingu na końcu wsi Blatnica. W tym miejscu na skraju lasu, dokładnie na skrzyżowaniu dróg w górę rozdzielających się tu dolin Gaderskiej i Blatnickiej, stoi pomnik Słowackiego Powstania Narodowego. W górę pierwszej z dolin prowadzi żółty szlak, a drugiej – zielony. Istnieje także możliwość rozpoczęcia wycieczki od kolejnego parkingu, w **dolinie Gaderskiej**, około 600 m od wsi Blatnica i naprzeciwko ośrodka wypoczynkowego „Gader”. Mamy wówczas do pokonania łącznie o 1,2 km marszu asfaltem mniej, ale parking ten łatwo bardzo szybko się zapełnia.

Około 150 m w górę doliny od drugiego z parkingów w prawo skręcamy na dróżkę za znakami zaczynającego się tu niebieskiego szlaku („Chodnik Janka Bojmira”) na Tlstą. Szlak wchodzi w górę doliny **Konsky dol**. Ta głęboka rozpadlina wrzyną się głęboko w potężny maszyn trawosy wapieni i dolomitów płaszczowiny

choczańskej, z których zbudowana jest Skalna Fatra. Jak przystało na dolinę w skałach ulegających zjawiskom krasowienia, na jej dnie płynie jedynie okresowy strumień; większość wód opadowych ginie w szczelinach skał i podziemnych jaskiniach. Idąc do góry przez Konsky dol, wędrujemy przez tereny wielkiego ścisłego rezerwatu przyrody „Tlsta”, obejmującego całą maszyn Tlstej i Ostrej (aż 3066 ha powierzchni!). Ochronie podlegają tu lasy: w dolinach na najmniejszej wysokości dębowo-świerkowe, wyżej głównie buczyny (z licznym udziałem jaworów) o charakterze naturalnym, a w partiach szczytowych Lubenej świerczyny regla górnego. Na terenie rezerwatu w skałach wapiennych powstały liczne formy rzeźby krasowej, w tym wiele jaskiń. Odświeżone tereny trawiaste na Ostrej, Tlstej i Chládkovych uplazach są miejscem występowania wielu gatunków roślin ciepłolubnych, a na wychodniach wapieni pojawiają się ciekawe okazy

© s.chlachta71@gmail.com | Depositphotos.com

Zamek Blatnica

Szczyt Ostrej

roślinności naskalnej. Spośród chronionych gatunków warto wymienić sasanę słowacką i szarotkę alpejską. Skalne urwiska, przetykane trawiastymi, stromymi zboczami są świetnym siedliskiem dla sztucznie tu wprowadzonych kozic, które muszą się strzec orłów przednich, gniazdujących na wapiennych półkach.

[2 godz. 15 min] Dochodzimy do rozwidlenia dolin z niewielką polanką w Muráňu. Wprost przed nami wyrasta potężna ściana wapienna. U jej stóp wchodzimy do bocznej dolinki ku prawej. Wyżej po bardzo stromym podejściu osiągamy skrzyżowanie szlaków: znaki niebieskie kierują się w lewo, by górą ominąć skały Muráňa, a my udajemy się w prawo zaczynającym się tu żółtym szlakiem przez Ostrą do doliny Błatnickiej. Szlak wkrótce wspina się na trawers. Przechodzimy obok skał, wyrastających w lesie na zboczu po obu stronach ścieżki – na jednej z nich punkt widokowy. Następnie omijając największą skałę od góry, wydostajemy się niespodziewanie na przełęcz pod turnią Ostrej.

[3 godz.] Na przełęczy nagle otwiera się widok na południe, bowiem południowe zbocza Ostrej nie są porośnięte lasem – na przepaścistych zboczach pośród bujnych trawiastych łąk wyrastają za to co kawałek fantastyczne skałki. Tuż nad nami po prawej mamy strzelistą, wydawałoby się, że niezdybłą turnię. Tymczasem można tam wejść odnogą żółtego szlaku (żółty trójkąt w białym kwadracie). Najpierw podchodzimy bardzo stromo do skały, na którą trzeba wspiąć się z pomocą zainstalowanych łańcuchów do naturalnego okna w wapiennej ścianie. Po jego drugiej stronie idziemy już łatwiej ścieżką w poprzek przepaścistego, trawiastego stoku i po chwili jesteśmy na czubku turni.

Szczyt **Ostrej** (1247 m n.p.m.) słynie nie tylko ze swego śmiałego kształtu, od którego wziął nazwę, lecz również z fantastycznej panoramy: od połonin Halnej Fatry z najwyższym Ostredokiem na wschodzie, poprzez przetykaną białymi skałkami płataninę grzbietów i dolin Skalnej Fatry, spoza której wylaniają się splaszczone, łagodne grzbiety Gór Kremnickich

Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie

Informacje krajoznawcze

Tatry to najwyższy masyw Słowacji, a zarazem najwyższa grupa całych Karpat. Z ogromu literatury dotyczącej tego masywu najwartościowsze wydają się przewodniki Józefa Nyki pt. *Tatry* (również w kilku oddzielnych tomach) oraz Mariana Kuniciego i Tadeusza Szerby *Zachodnie Tatry – Słowacja i Słowackie Tatry Wysokie*. Spragnieni wszechstronnej wiedzy faktograficznej powinni sięgnąć do „biblii tatrologów” – *Wielkiej encyklopedii tatrzańskiej* Zofii i Witolda H. Paryskich, która ma jedną jedyną wadę: trudno wziąć tę 1500-stronicową książkę w góry...

Rozciągający się na przestrzeni ponad 50 km masyw Tatr otoczony jest rozległymi kotlinami, ponad które wznosi się przeszło 2 km, osiągając w szczycie **Gierlacha** (Gerlachovský štít) 2655 m n.p.m. Od Przełęczy Huciańskiej (Hutianske sedlo) na zachodzie do Przełęczy Zdziarskiej (Ždiarske sedlo) na wschodzie ciągnie się nieprzerwanie pozostały, ale wyraźny, ponieważ zwykle najwyższy w okolicy, grzbiet zwany Granią Główną Tatr o długości 82 km.

Zdecydowanie większa część masywu z najwyższymi wierzchołkami położona jest po słowackiej stronie. **Dolina**

Koprowa i **przełęcz Liliowe** dzielą masyw na dwie części – Tatry Zachodnie i Tatry Wysokie, natomiast na północ od Tatr Wysokich ciągnie się wysoki grzbiet Tatr Bielskich wyróżnianych na podstawie odmiennej budowy geologicznej. Najwybitniej prezentują się **Tatry Wysokie** – skupione są tu najwyższe szczyty, a krajobraz ma zdecydowanie wysokogórski rys. **Tatry Zachodnie** wstępują im zarówno wysokością (najwyższa **Bystra**, 2248 m n.p.m.), jak i surowością krajobrazu – grzbiety są łagodniejsze, pokryte halami, tylko gdzieniegdzie przybierają formę skalistych grani, ściany skalne występują, ale nie są tak wysokie, stawy zaś są mniejsze i zdecydowanie nie tak liczne. Odrębność krajobrazowa powodowała, że w dawnych czasach nie zaliczano ich do Tatr, ale ogólnie nazywano **Liptowskimi Halami** lub **Rohaczami** (ta ostatnia nazwa nadal jest popularna, zwłaszcza wśród słowackich turystów). **Tatry Bielskie** tworzy jeden grzbiet zbudowany ze skał osadowych, podobnych do tych, które budują zakopiańskie regle, ale wyniesionych znacznie wyżej (**Hawrań**, 2152 m n.p.m.). Dużo tu form skalnych (efektowne są zwłaszcza wapienne urwiska), a dzięki specyficznemu podłożu (skały węglanowe) rozwinęła

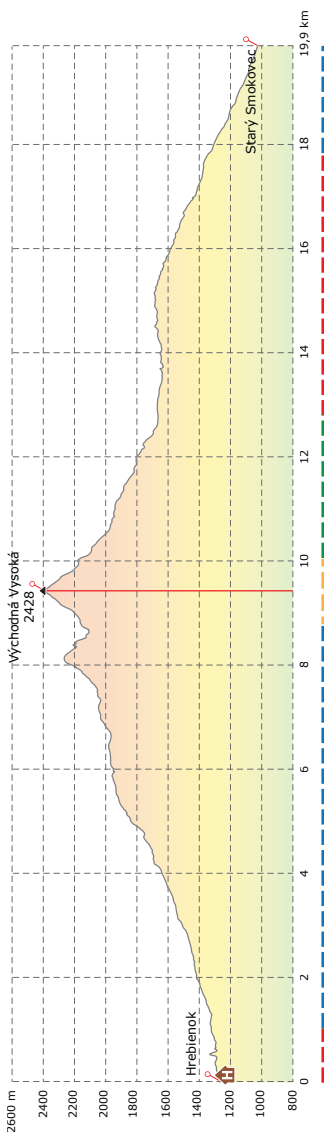

się bujnie roślinność – Tatry Bielskie to naturalny tatrzański „ogród botaniczny”. Występują tu również jaskinie – do zwiedzania udostępniona jest **Jaskinia Bielska**.

Wyjątkowe walory krajobrazowe i przyrodnicze objęto ochroną, tworząc **Tatrzański Park Narodowy** (Tatrzański

Narodny Park – TANAP), do którego włączony został praktycznie cały masyw. Zwiedzanie gór odbywa się tylko po wyznaczonych szlakach turystycznych lub ścieżkach przyrodniczych – wszystkie te, które wykraczają poza górną granicę lasu, są w sezonie zimowym zamknięte.

przebieg

Hrebieňok – Veľká
Studena dolina – Sedlo
Prielom – Poľský Hrebeň
– Východná Vysoká –
Poľský Hrebeň – Veľická
dolina – Starý Smokovec

typ trasy

pętla

długość

20 km

przewyższenia

1500 m

czas przejścia

9 godz. 20 min

Słowackie Tatry Wysokie mają wiele do zaoferowania – niemal każda trasa w najwyższe partie gór jest bardzo atrakcyjna. Podczas zaproponowanej wycieczki zobaczymy doliny z dzikimi, górskimi lasami, liczne polodowcowe stawy i potężne granitowe urwiska. Zdobędziemy aż dwie przełęcz w głównej grani Tatr oraz jeden z zaledwie trzech dostępnych zwykłym szlakiem szczytów w słowackiej części głównej grani Tatr Wysokich. Możemy też z bliska obejrzeć imponujący masyw Gerlach – najwyższego szczytu Tatr, Słowacji i całego łańcucha Karpat. Trasę da się skrócić: nie zdobywając Małej Wysokiej (Východná Vysoká) i schodząc w drodze powrotnej do górnej stacji kolejki na Siodetku (Hrebieňok). Wycieczka wymaga bardzo dobrej kondycji, a także odporności na ekspozycję. Po drodze jest kilka miejsc, w których trzeba wspiąć się po skałach (są zamontowane łańcuchy). Całą trasę można pokonać jedynie

w okresie od połowy czerwca do końca października, bo w okresie 1 XI–15 VI szlaki powyżej schronisk są zamknięte!

[początek wycieczki] Wycieczkę rozpoczyna się w **Starym Smokowcu** (Stary Smokovec), obecnie stanowiącym część miasta Wysokie Tatry (Vysoké Tatry), od wyjazdu kolejką linowo-terenową na **Siodełko** (Hrebienok, 1285 m n.p.m., <http://www.vt.sk>). Dzięki temu w kilka minut pokonuje się 250 m różnicy wzniesień. Kolejkę uruchomiono w 1908 r., od tego czasu była wiele razy modernizowana. Górna stacja na Siodełku zajmuje tarasowate wypłaszczenie niskiego grzbietu, opadającego ze Sławkowskiego Szczytu (Slavkovský štít). Rozciąga się stąd widok na surowe skały Łomnicy (Lomníkcký štít) i Pośredniej Grani (Prostredný hrot). Obok stacji kolejki stoi hotel Hrebienok i restauracja, jest tu węzeł szlaków: ze Smokowca równoległe do trasy kolejki i asfaltowej drogi jezdnej prowadzi do góry szlak zielony, który następnie w kilka minut doprowadza do pobliskiego schroniska Bilikova Chata oraz obok Wodospadów Zimnej

Wody (Vodopády Studeneho potoka) wiedzie w kierunku Doliny Małej Zimnej Wody (Malá Studená dolina). Z zielonym szlakiem krzyżuje się czerwony szlak, czyli Tatrzańska Magistrala (Tatranská Magistrála), poprowadzona mniej więcej wzdłuż górnej granicy lasu, niekiedy zaś wyżej. Wiedzie od Doliny Kieżmarskiej (Dolina Kežmarskej Bielej Vody) przez Szczyrbskie Jezioro (Štrbské pleso) do Podbańskiej (Podbanské) i dalej skrajem Tatr Zachodnich. Ruszamy za czerwonymi znakami na północ, długim trawersem pod urwistymi zboczami końcówki grani Sławkowskiego Szczytu.

[20 min] Pośród obumarłego boru górnoregłowego dochodzimy do skrzyżowania szlaków na **Polanie Staroleśnej** (Starolesnianska poľana). W tym miejscu łączą się dwie wspaniałe, wysokogórskie doliny: Staroleśna (Veľká Studená dolina) i Małej Zimnej Wody, które rozdziela imponująca strzelistością granitowych turni i ścian Pośrednia Grań. Krzyżują się tu szlaki: czerwony Tatrzańskiej Magistrali, zielony ze Starego Smokowca do Doliny Małej Zimnej Wody i na Lodową Przełęcz (słow.

Wodospady Zimnej Wody

Na Polanę Staroleśną można dotrzeć z Siodełka alternatywną, nieco dłuższą trasą, idąc zielonym szlakiem obok Bilikovej chaty i dwóch największych Wodospadów Zimnej Wody. Te niewysokie (maksymalnie 13 m wysokości), ale mocne kaskady powstały na potrójnym progu morenowym, utworzonym przez lodowiec spływający z obu łączących się powyżej dolin. Długi ciąg wodospadów ma przeszło 1,5 km długości, obejmując wiele różnych rozmiarów progów i bystrzyn na niosącym dużą ilość wody potoku Zimna Woda (Studený potok). Szlak zielony dochodzi do potoku powyżej Długiego Wodospadu (Dlhý vodopád), a nieco wyżej mija się Wielki Wodospad (Veľký vodopád), który można podziwiać z kładki nad potokiem.

Siedielko) oraz niebieski z Tatrzańskiej Łomnicy (Tatranská Lomnica) w górę Doliny Staroleśnej. Poniżej polany przy zielonym szlaku znajduje się mały bufet w Rainerowej Chacie. Kiedyś stało tu najstarsze schronisko tatrzańskie, otwarte już w 1863 r.

Od skrzyżowania szlaków idziemy tym znakowanym na niebiesko w górę Doliny Staroleśnej początkowo przez zniszczony las górnoreglowy, a potem przez zarośla kosodrzewiny i obok licznych limb. Dolina ta jest jedną z największych walnych dolin od południowej strony słowackich Tatr Wysokich. Od południa otacza ją imponująca grań ciągnąca się od Małej Wysokiej poprzez Staroleśny Szczyt (Bradavica) i Sławkowski Szczyt aż po Siodełko; od zachodu i północy dolinę zamyka główny grzbiet tatrzański na odcinku od Małej Wysokiej po Mały Lodowy Szczyt (Široká veža). Jest on zwornikiem dla Pośredniej Grani, oddzielającej Dolinę Staroleśną od Doliny Małej Zimnej Wody.

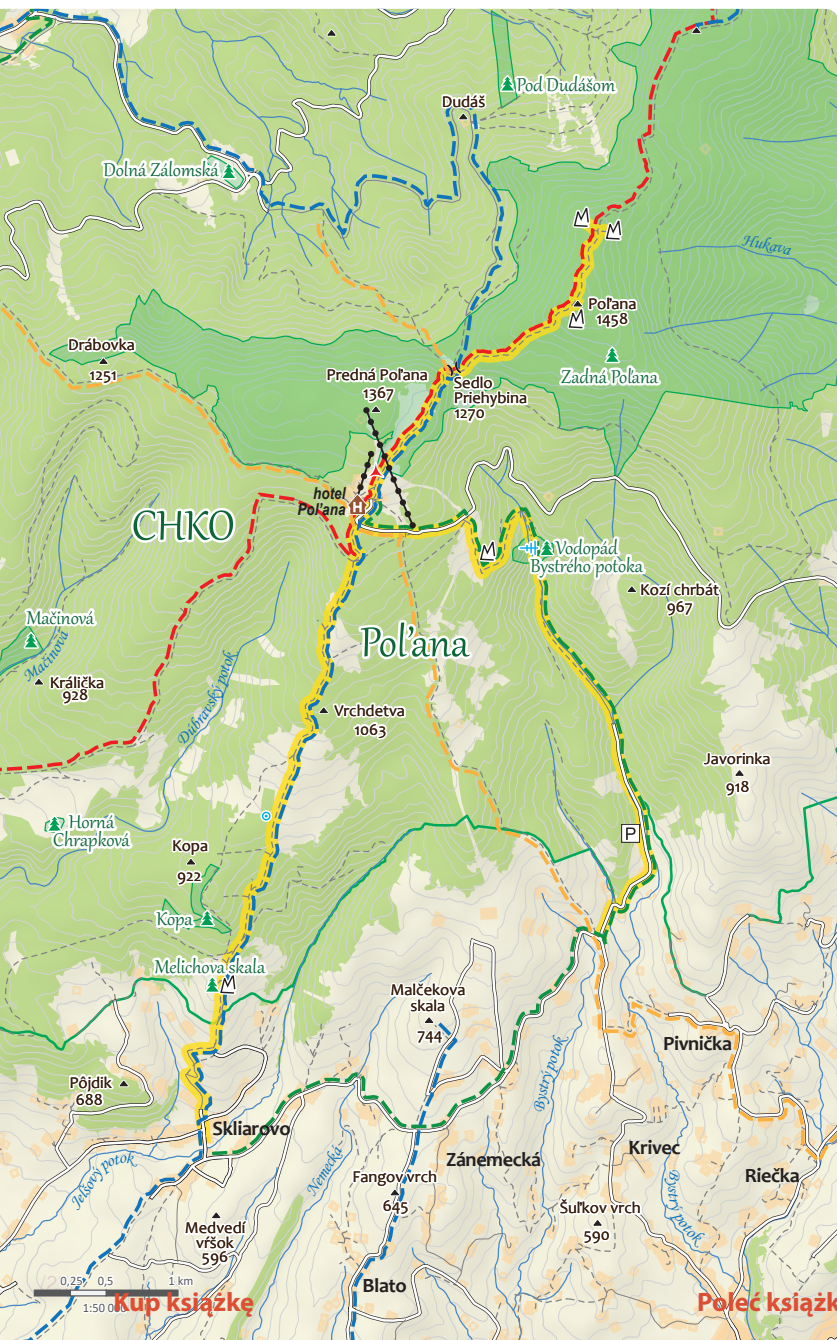
[2 godz. 30 min] Po pokonaniu progów morenowego – są tu dwa odcinki z łańcuchami – docieramy do górnych pięter doliny i mijając kolejno Warzęchowy Staw (Vareškové pleso), a wyżej Długi Staw (Dlhé pleso) docieramy do **schroniska Zbojnicka Chata**. Kamienny budynek znajduje się na wysokości ok. 1960 m n.p.m. i powstał na pocz. XX w. Jest jednym z trzech tatrzańskich schronisk, do którego całe zaopatrzenie muszą na własnych plecach przynieść ludzie (tzw. nosicze). Nazwa schroniska, zbudowanego w centralnej części rozległego górnego piętra Doliny Staroleśnej, pochodzi od pobliskich Zbojnickich Stawów (Zbojnické plesa). Należą one do przeszło 27 stawów, które leżą

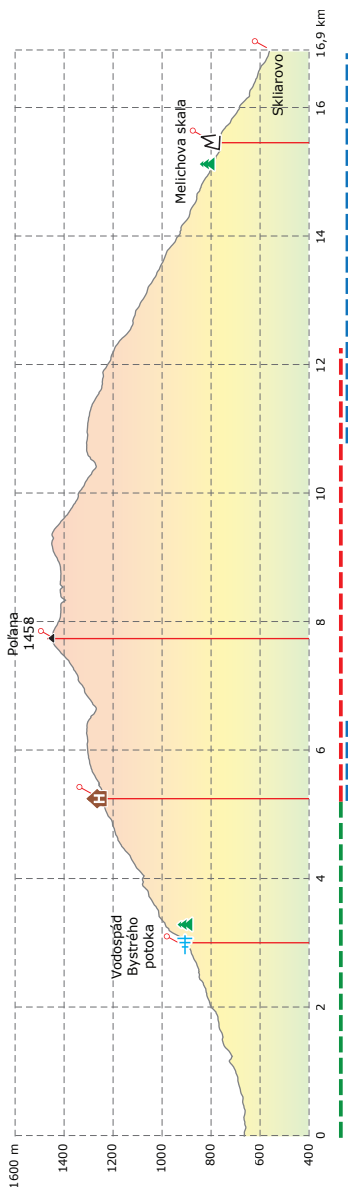
w różnych częściach doliny. Wokół schroniska widzimy groźnie piętrzące się ze wszystkich stron surowe, granitowe szczyty, m.in. w głębi doliny dokładnie na zachodzie zza bocznego, obłego ramienia Świstowego Szczytu (Svišťový štít) wylania się Mała Wysoka. 5 min od schroniska zaczyna się żółty, trudny szlak do Doliny Małej Zimnej Wody przez przełęcz Czerwona Ławka (Priečne sedlo).

Od schroniska idziemy niebieskim szlakiem w górę doliny obok Zbojnickich Stawów. Trasa prowadzi następnie boczną, wypełnioną piarżyskami dolinką u stóp potężnej skalnej baszty – Staroleśnego Szczytu. Wchodzimy po piargach, opadających na południe ze stosunkowo łagodnego z tej strony Świstowego Szczytu.

[4 godz.] Po bardzo stromym i nieprzyjemnym, ale pozbawionym trudności podejściu po osypujących się piargach i płytach skalnych wydostajemy się na **przełęcz Rohatka** (Prielom, 2290 m n.p.m.). Ta wąska szczyrbina w skałach granitowych głównej grani Tatr oddziela Małą Wysoką od Dzikiej Turni (Divá veža). Pierwszego znanego przejścia turystycznego dokonano w 1864 r., a szlak wytyczono w 1912 r. Z przełęczy mamy rozległy widok na otoczenie Doliny Staroleśnej, a na przeciwną stronę widok jest ograniczony skalnymi załomami. Na przełęczy nie można za długo zabawić, bo brakuje tu miejsca – wystarczy kilka osób i jest ciasno.

Zejscie na zachodnią stronę grzbietu jest trudniejsze. Musimy ostrożnie opuszczać się przez skalny kominiek po granitowych płytach. Jest tu kilka metalowych klamer i łańcuchy. W razie niepogody czy oblodzenia należy zachować najwyższą

przebieg

Bystré-Vrátka – Vodopád
Bystrého potoka – hotel
Poľana – Sedlo Priehy-
bina – Poľana – Sedlo
Priehybina – hotel Poľana
– Vrhdetva – Melichova
skála – Skliarovo

typ trasy

tranzyt

długość

17 km

przewyższenia

950 m

czas przejścia

5 godz. 45 min

Masyw górski Poľana to najwyższy słowacki „wulkan”. Przed 12–13 mln lat wyrastał w tym miejscu ogromny stratowulkan. Jego potężna erupcja rozerwała stożek wulkaniczny, pozostawiając kaldery o średnicy 6 km. Wycieczka prowadzi na najwyższy punkt kaldery, czyli szczyt Poľana. Na trasie zobaczymy efektowny wodospad i skałki wulkaniczne. Góry porastają rozległe lasy, które w centralnej części podlegają ochronie w rezerwacie Zadná poľana. Trasa nie jest trudna, może natomiast przysporzyć pewnych kłopotów z orientacją w terenie: trzeba zawsze pilnować znaków szlaku.

[początek wycieczki] Wycieczkę zaczynamy pośród łagodnych wzgórz regionu Podpoľania, czyli na **Detvianskim Predhoriu**. Ruszamy z parkingu na końcu małej, asfaltowej drożki w osadzie Bystré lub nieco wcześniej, z grzbietu, w miejscu

© Krzysztof Bzowski

Vodospad Bystrého potoka

znany jako Bystré-Vrátka (10 min marszu od parkingu). Od wąskiej szosy biegnącej podnóżami Poľany odchodzi dróżka do osady Bystré. Znajduje się tu przystanek autobusowy oraz skrzyżowanie szlaków – żółtego z Hriňova prosto do góry do hotelu Poľana oraz zielony z Majerova, którym kierujemy się w stronę Bystrého. Na końcu asfaltu, za parkingiem wchodzimy w las.

Duża droga leśna (początkowo asfalt) prowadzi w górę doliny Bystrého potoka.

[1 godz. 15 min] W górze doliny droga przechodzi w ścieżkę, aż dochodzimy do miejsca, gdzie dalsze przejście przegradza wysoki na 25 m próg z wulkanicznych skał andezytowych. Przed nami z góry spada **Vodopád Bystrého potoka**.

Rezerwat na Šípie

Rezerwat przyrody „Šíp” (Národná prírodná rezervácia Šíp) obejmuje 301,5 ha i utworzony został dla ochrony przyrody ożywionej i nieożywionej masywu. Występują tu piętra roślinności górskiej, skalne formacje zbudowane z dolomitu i wapienia oraz charakterystyczna dla nich flora, a także chronione gatunki fauny. Na terenie rezerwatu znajdują się też niewielkie jaskinie.

Wodospad wraz ze skalnym progiem i otoczoną krawędzią skał kotliną objęty jest ochroną w niewielkim rezerwacie „Vodopád Bystrého potoku”.

Szlak prowadzi do góry obok wodospadu – w skalnym, wilgotnym kominie umieszczono drabinkę. Wyżej wychodzimy na chwilę na starą drogę leśną, ale zaraz szlak odbija w lewo do góry. Potem wśród buczyn idziemy zakosem pod ukryty wśród drzew skalny grzebień. Po jego ominięciu wychodzimy na rozległą polanę. Na jej górnym skraju osiągamy asfaltową drogę – skręcamy w lewo i przez las zmierzamy w kierunku **hotelu Poľana**. Wcześniej mijamy dolną stację nieczynnego wyciągu narciarskiego. Naprzeciwko z dołu dołącza do nas żółty szlak z Bystrého-Vrátką.

[2 godz. 10 min] Osiągamy górski hotel Poľana, zbudowany na skraju polany na wysokości ok. 1250 m n.p.m. Obok jest parking – można tu dojechać samochodem okrężną drogą z miasteczka Hriňovo. Przy hotelu są ławki ze stolikami oraz ważny węzeł szlaków. Kończą się tu m.in. szlak zielony.

Od miejsca odpoczynku dla turystów kierujemy się za znakami szlaków niebieskiego i czerwonego, podchodząc ścieżką w lewo do góry pod przypominający piramidę, zwieńczony czerwoną gwiazdą pomnik braterstwa broni partyzantów słowackich i radzieckich. Za monumentem ścieżka przecina górną część polany na południowo-wschodnim zboczu Prednej polany z górnym odcinkiem nieczynnego wyciągu. Dalsza część zarastającej lasem polany jest miejscami podmokła – idąc po drewnianych pomostach, przecinamy liczne młaki, potem mijamy ujęte źródło.

[2 godz. 35 min] Krótkie zejście przez las doprowadza na mniejszą polanę na **przełęczy Priehybina** (1270 m n.p.m.). Stąd niebieski szlak przechodzi na północną stronę grzbietu w kierunku wnętrza kaldery, a zaczyna się tu żółty szlak, wiodący tam krótszą drogą. My pozostajemy na grzbiecie, podchodząc do góry za znakami szlaku czerwonego.

[3 godz. 5 min] Docieramy do najwyższego punktu kaldery, szczytu **Poľana** (1458 m

n.p.m.). Jest on w całości porośnięty lasem. W bok kilkadziesiąt metrów na wschód od szlaku znajduje się kilka skałek, lecz także nic z nich nie zobaczymy. Całą strefę szczytową porasta górnoreglowy bór świerkowy o charakterze zbliżonym do naturalnego. Kilkaset metrów dalej na północ grzbiet robi się szeroki, spłaszczony i podmokły. Warto w ok. kwadrans dojść do północnej krawędzi masywu szczytowego. Stąd oznakowane ścieżki prowadzą na dwie strony góry na krawędź skał. Widok na stronę wschodnią ze skały **Katruška** obejmuje rozległy obszar Rudaw Słowackich (Slovenské rudohorie). Od zachodu widok jest mniej rozległy, można stąd przede wszystkim zajrzeć do wnętrza kaldery, widać również pasma Gór Kremnickich (Kremnické vrchy) i południowe krańce Wielkiej Fatry.

Ze szczytowego masywu Poľany wracamy tą samą drogą do hotelu Poľana.

[4 godz. 20 min] Od hotelu wybieramy zejście za znakami szlaków czerwonego i niebieskiego. Kilkaset metrów niżej na poprzecznej drodze stokowej szlak czerwony

skręca w prawo, prowadząc do miasta Detva. My udajemy się prosto w dół mniejszą drogą leśną za znakami niebieskiego szlaku. Po wyjściu z lasu koło wzniesienia Vrchdetva (1063 m n.p.m.) możemy zatrzymać się na punkcie widokowym z ławeczkami na wielkiej **polanie Pod Vrchdetvou**. Mamy stąd rozległy widok na południe. Niżej na polanie mijamy ujęte źródło.

[5 godz. 20 min] Za pasem lasu szlak dociera do otoczonej drzewami efektownej turni andezytowej, czyli **Melichovej skaly**. To zastygły słup lawy o wysokości 30 m. Warto spojrzeć na kolejne andezytowe urwisko, wyrastające ponad las, przez który właśnie przeszliśmy.

Od Melichovej skaly kierujemy się za znakami szlaku niebieskiego, który prowadzi dróżkami i ścieżynami pośród pól i zagajników aż do szosy. To droga biegnąca u stóp masywu przez wzgórza od Hriňovej do Detvy, która przechodzi także przez Bystré-Vratká. Tu w osadzie **Skilarovo** znajduje się przystanek autobusowy.

[5 godz. 45 min]

Dojazd

Do parkingu za osadą Bystré na początku doliny prowadzącej do wodospadu dojeżdża się boczną szosą z niedalekiego miasteczka Hriňová lub z Detvy przez Majerovo. Jeśli jedziemy autem, musimy w drodze powrotnej skorzystać z autobusu – od przystanku Detva, Skliarovo-Murínovci do przystanku Hriňová, Bystré-Vratká – kursują one tylko w dni robocze. Jeśli nie ma akurat autobusu, pozostaje marsz szosą do punktu wyjścia. Na szczęście szosa nie jest ruchliwa, a bardzo widokowa. Do przejścia jest przeszło 5,5 km, czyli prawie półtorej godziny marszu.

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Od strzelistych turni Tatr Wysokich po płaskie jak stół wapienne płaskowyrze Krasu Słowackiego, od bieszczadzkich połonin i dzikich puszczy bukowych w Górach Bukowych po porośnięte winnicami i ciepłolubnymi dąbrowami stoki Małych Karpat. Jak Słowacja długa i szeroka, czekają tam na wędrowców dziesiątki niezwykle różnorodnych pasm górskich.

W przewodniku autorzy opisali 40 wycieczek po tym górskim bogactwie u naszych południowych sąsiadów. Proponują trasy nie tylko w najbardziej znanych i popularnych górach – Tatrach, Niżnych Tatrach, Wielkiej i Małej Fatrze oraz Słowackim Raju – ale i w wielu innych masywach. Opisane wycieczki bez wyjątku można odbyć w jeden dzień, choć niektóre z nich są dość forsowne, inne trudniejsze orientacyjnie (mimo że niemal wszystkie wiodą znakowanymi szlakami) lub wymagają wspinaczki po skałach wzdłuż sztucznych umocnień. Dlatego trasy zostały podzielone na trzy kategorie, oznaczone kolorami: łatwe na zielono, średnie na pomarańczowo oraz trudne na czerwono.

 Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

 Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
 0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint^{PL}

ISBN 978-83-283-5032-8

9 788328 350328

Cena 37,00 zł